І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone BArclay 7-4125

РІК LXVIII Ч. 56. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 25-го БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1961 ЦЕНТІВ 12 CENTS No. 56. VOL. LXVIII

В ПАЛАТІ ВНЕСЕНО КОМПРОМІСОВИЙ ПРОЄКТ В СПРАВІ МІНІМАЛЬНОЇ ПЛАТНІ

КЕННЕДІ ДОБАЧАЄ РІСТ ЕКОНОМІКИ; ЗАКЛИКАЄ ДО ЗДІЙСНЕННЯ УРЯДОВИХ ЗАХОДІВ ДЛЯ ПОБОРЮВАННЯ БЕЗРОБІТТЯ

Вашингтон. — Президент Кеннеді на пресовій конференції 23-го березня закликав Конґрес, щоб ухвалив урядовий законопроєкт про збільшення мінімальної заробітньої платні, яка тепер виносить один долар за одну годину праці, і яку він рекомендує збільшити впродовж двох років до $1,25. Одночасно в Палаті Репрезентантів конґресмен демократ з Оклагоми Карл Алберт вніс компромісовий законопроєкт в цій справі, який зменшує число додаткових робітників, які мали б користати з цього закону з запропонованого урядом числа 4,300,000 до 3,800,000. Конґресмен Алберт вніс цей законопроєкт після конференції з секретарем праці Артуром Ґолдберґом і асистентом Президента в справах співпраці з Конґресом Лоренсом О'Брайеном. Цей компромісовий проєкт — передбачає збільшення заробітної платні до $1.25 впродовж двох років, але для нових робітників, які мали б право користати з цього закону, і які досі не заробляли по одному долярові на годину, запропонований конґресменом Албертом проєкт проєктує збільшення платні тільки до одного доляра. Новий проєкт визначає, які категорії нових робітників мали б мати право користати з цього закону. Президент Кеннеді заявив, що вже видко познаки поправи в економіці країни, але додав, що було б завчасно твердити, що це поліпшення є таке значне, що воно є початком постійного збільшування продукції. На думку Президента рецесія вже дійшла до свого „дна", або в найближчому часі дійде до нього, і тоді почнеться ріст економіки, але треба старатися, щоб той ріст був постійний і щоб його темп був такий, що міг би причинитися до поважнішого зменшення числа безробітних. Президент сказав, що під час весняних тижнів зменшується звичайно число безробітних внаслідок праць в полі і пожвавлення руху в будівельному промислі. Але треба дбати про те, щоб відсоток безробітних, який в останніх місяцях становив понад 6% всіх затруднених, зменшився до 4%, як це буває під час добробуту. Президент підкреслив, що існують ще тепер познаки того, що економіка не видужує, бо особисті прибутки американців не збільшуються, а число контрактів в будівельному промислі в лютому зменшилося. У зв'язку зі станом економіки Президент передбачає, що бюджет на 1962-ий рік буде дефіцитовим. Він про це нараджувався на черговій зустрічі з демократичними провідниками Конґресу в Білому Домі, на якій повідомив, що в п'ятницю 24-го березня він перешле Конґресові своє бюджетове звернення. Представники демократів заявили пізніше на пресовій конференції, що Президент передбачає дефіцит, хоч його попередник в Білому Домі Айзенгавер говорив про бюджетову надвишку. Дефіцит буде тому, що зменшаться прибутки федеральної скарбниці внаслідок економічної рецесії, і тому, що треба збільшити фонди, призначені на оборону. Айзенгавер передбачав видатки в 1962-му році в сумі $80, 865,000,000 і прибутки — $82,333,000,000. Уряд Кеннеді гадає, що прибутки будуть набагато менші, а видатки треба буде збільшити, головним чином на оборону країни у зв'язку з напруженою ситуацією в світі.

Уряд плянує зміну в допомозі закордонові

Вашинтон. — Президент Кеннеді 22-го березня вислав до Конґресу звернення, в якому рекомендує новий підхід до американської допомоги закордонним відсталим державам. Замість так званої взаїмної допомоги повинна наступити колективна допомога всього вільного світу недорозвиненим державам, щоб збільшити їхню економічну силу та господарську стабільність. В цьому зверненні Президент підкреслює, що ЗДА є морально, економічно і політично зобов'язані підтримувати ті відсталі держави, бо занедбувати цю проблему може привести до катастрофи. На думку Кеннеді доривочна допомога тим країнам може мати значення для того, щоб не допустити до тимчасової кризи, але не може причинитися до того, щоб ті країни станули на свої власні ноги. Президент рекомендує зорганізувати окрему аґенцію, яка займалася б допомогою закордонові і її координувала. Аґенція мала б право позичити з державної скарбниці впродовж п'ятьох років суму $7,300,000,000. З цієї суми давали б ЗДА позички відсталим державам, які зобов'яжуться перевести в себе соціяльні реформи в користь свого населення. Досі не є відомо, що мала б коштувати цю країну закордонна допомога. Гадають, що видатки на неї будуть кілька разів більші від запропонованої суми $7,300,000,000 на позички. Сподіваються, що ці витрати на довготермінову допомогу відсталим країнам будуть більші від $12,500,000,000, які ЗДА видали на так званий Плян Маршалла, який тривав три і пів року. В найближчому році Кеннеді плянує на цю допомогу ту саму суму, яку проєктував Айзенгавер, — $4 більйони, тільки зменшує на $200 мільйонів суму на військову допомогу, переносячи їх економічної допомоги.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді** в своєму зверненні до Конґресу в справі закордонної допомоги два рази назвав колишніх президентів Гаррі С. Трумана і Двайта Д. Айзенгавера „великими" президентами. Кеннеді сказав у своєму зверненні, що цих „великих президентів" із обидвох партій в справі закордонної допомоги підтримували члени Конґресу з обидвох партій.

● **Домініяльне** статистичне бюро стверджує, що число безробітних в місяці лютому ц. р. в Канаді виносило 719,000, на 120,000 більше, як в лютому 1960-го року. Це число становить 11,3 відсоток всіх робітних сил Канади. В січні 1961 року воно виносило на 26,000 менше —693,000.

● **Гуманітарне Товариство ЗДА** опублікувало, що в цій країні є 90 мільйонів собак і котів, з чого 15 мільйонів собак і 25 мільйонів котів є бездомними. Це товариство пише, що в ЗДА народжується скільки котів і псів, що пересічно припадає на кождий день 250,000 народжень цих тварин.

● **Професор** бизнесової адміністрації в Мишиґенському університеті д-р Філіп Вернетт в промові на зборах банковців в Шикаґо заявив, що існують дуже добрі вигляди на те, що економіка ЗДА буде зростати в декаді, від 1961-го до 1970-го року. Ріст економіки на думку цього професора, почнеться вже влітку цього року. Крайова продукція, яка в 1960-му році виносила $505 більйонів, в 1970-му році має становити $780 більйонів.

● **22-го березня президент Кеннеді** підписав фармерський закон, згідно з яким мають збільшитися фармерські прибутки, і уряд матиме право контролювати продукцію кукурудзи та кормових культур. Фармери дістануть відшкодування за ті акри землі, яких вони не будуть управляти.

КОНҐРЕСМЕНИ ФІЛБІН, РОДІНО І СТРАТТОН ЗАПРОПОНУВАЛИ ДОДАТКОВІ РЕЗОЛЮЦІЇ В СПРАВІ КОМІСІЇ ДЛЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ

Вашингтон. — Голова УК-Комітету проф. Лев Добрянський інформує, що вслід за конґресменом Фладом, який в дні 8-го березня зголосив в Палаті Репрезентантів проєкт резолюції, що передбачає створення окремої конґресової комісії для поневолених націй, як це інформовано в „Свободі" з 18-го березня, аналогічні резолюції зголосили в Палаті ще конґресмени Філбін (Рез. 212), Родіно (Рез. 213) і Страттон (Рез. 214). Усі ці резолюції внесено того ж самого дня, 8-го березня, і їх передано під розгляд процедуральної комісії. Усі ці резолюції, відкликаючись на успіх схваленого Конґресом і проголошуваного щорічно Президентом Тижня Поневолених Націй, пропонують створення постійно палатної комісії, яка в найкращому інтересі Америки та світового миру приділяла б виключну увагу справам поневолених Москвою націй і їх змаганням до волі та незалежности.

Президент підписав закон про привернення генеральської ранґи Айзенгаверові

Вашингтон. — 22-го березня президент Кеннеді підписав закон, який привертає попередньому президентові ранґу п'ятизіркового генерала, якої він був зрікся в літі 1952-го року, коли був найменований на республіканського кандидата на президента. Кеннеді з цього приводу вислав листа до Айзенгавера, в якому написав, що з великою приємністю підписав цей закон, який дозволяє внести прізвище Айзенгавера на список активних генералів в ранзі генерала армії з тим старшенством, яке він мав перед зреченням. Цей закон, писав Кеннеді, є виявом пошани американського народу до Айзенгавера. Генерал армії навіть після відходу на емеритуру, залишається в активній службі, і має право до звичайної платні. Айзенгавер не користатиме з цієї платні, бо він дістає емеритуру як колишній президент, яка виносить $ 25,000 річно, а крім того дістає $ 50,000 річно на втримання бюра і його працівників.

Фонд старечих пенсій — $20,324,000,000

Вашингтон. — Комісар соціяльного забезпечення Вілліям Л. Мічелл опублікував дані про два фонди, якими завідує аґенція соціяльного забезпечення, і з того звіту виходить, що ті фонди є вистачальні на те, щоб в найближчих роках можна було з них виплачувати всі належні зобов'язання. І так фонд старечих пенсій при кінці минулого року виносив $20,324,000,000.. Під час календарного 1960-го року той фонд збільшився на суму понад $184 мільйонів, хоч він в попередніх чотирьох календарних роках зменшувався. Видатки цього фонду в минулому році становили $11,188,000,000, а прибутки з поточних внесків — $10,866,000,000, а з відсотків — $506,000,000. Забезпеченевий фонд нездібности до праці 31-го грудня 1960 виносив $2,289,000,000. Він збільшився в минулому році на $464 мільйони, бо його прибутки виносили $1,068,000,000, а витрати тільки — $604 мільйони. Якщо не буде жадних законних змін, то в 1975 році фонд старечих фондів повинен виносити $84,800,000,000, а фонд нездібности до праці в тому ж році мав би збільшитися до $4,700,000,000.

В НЮАРКУ СТВОРЕНО ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОМІТЕТ, ЗІБРАНО $ 1,642

Нюарк, Н. Дж. — Минулої неділі, 19-го березня, тут відбулись організаційні наради представників 19 місцевих організацій, в результаті яких створено місцевий Комітет Пам'ятника Шевченкові та на яких зразу ж зібрано $1,645 на фонд будови пам'ятника у Вашингтоні. До загального Комітету Пам'ятника Шевченкові увійшли: Д-р В. Комаринський, Ю. Баранюк і д-р Р. Криштальський від Президії місцевого Українського Центрального Комітету (Відділ УКК), проф. Т. Каськів, сот. Ю. Кононів і мґр. Вол. Боровик від Президії Українського Громадського Комітету та місцеві члени наукових установ НТШ і УВАН й представники всіх місцевих організацій. Рівночасно створено і обрано Діловий Комітет із спеціяльним завданням збірки фондів на будову пам'ятника Т. Шевченкові у Вашинґтоні. Цей Комітет очолює д-р Вол. Комаринський, В. Боровик і В. Салабун — його заступники, д-р Р. Ричок — секретар, М. Матіяш — англомовний секретар, В. Кирейко — прес. референт, П. Заблоцький — касир, Л. Мигаль — орган. референт, О. Суховерський — фінанс. референт, Ю. Баранюк і М. Семанишин — члени Комітету. До Контрольної Комісії обрані: п-ні А. Настюк, М. Кормило і д-р О. Утриско. На цих же зборах складено перші пожертви на будову пам'ятника: аптекар Білоган $200, по $100: М. Матіяш, І. Атаманець, Т-во „Чорноморська Січ"; по $50: Л. Мигаль, О. Суховерський, А. Гординський, Т. Вислоцький, Філія ОДУМ, Осередок СУМА, І. й А. Настюки; по $30: М. Семанишин, О. Матківський, В. Комаринський, І. Вовчок, В. Сигалів! по $25: В. Боровик, Р. Ричок, Відділ „Провидіння" ч. 207, Шараневич, К. Степовий, В. Кирейко, П. Заблоцький, Відділ „Самопомочі", Козира, І. Стойко, Г. Дорошенко, Оверко, д-р Р. Криштальський, М. Кормило, В. Терещук, В. Салабун, О. Утриско, Ю. Баранюк, М. Янюк, ООЛ ч. 5, хор „Трембіта", д-р Ярош. Діловий Комітет відбув наради та приготовив плян збірки, що повинна б охопити всіх наших громадян Нюарку та дати найкращі висліди, достойні тієї великої справи, на яку збірка призначена.

Асторія приготовляється до відзначення Шевченкових роковин, починає збірку фондів на пам'ятник

Асторія, Н. Й. (І. С.) — Невелика, але завжди жертвенна на добрі цілі Українська Громада в Асторії одна з перших включилася в крайову акцію збірки фондів на будову пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні, приготовляючись рівночасно до достойного вшанування пам'яті Тараса Шевченка відповідною імпрезою, що має відбутись 30-го квітня в залі на Гренд Евню. Збіркову акцію фондів на пам'ятник започаткувало Братство св. Миколая, 5-ий Відділ УНСоюзу, вирішивши на своїх місячних зборах 19-го березня асиґнувати на ту ціль із своєї каси $100. На цих же зборах склали на ту ціль особисто: І. Сидор і М. Левицький по $10, а інші менші пожертви, усіх на суму 175 долярів. Імена усіх жертводавців будуть своєчасно проголошені. Тепер заплянувано широку акцію збірки фондів є усій громаді.

ЗДА РІШЕНІ БОРОНИТИ НЕЗАЛЕЖНОСТИ І НЕВТРАЛЬНОСТИ ЛЯОСУ — ЗАЯВЛЯЄ КЕННЕДІ

Президент Кеннеді під час пресової конференції.

Вашингтон. — Президентська пресова конференція в четвер дня 23 березня ц. р. була присвячена головним чином справі Ляосу. Ситуацію в цій країні і становище З'єдинених Держав Америки до комуністичної аґресії на цю країну з'ясував президент Кеннеді у своїй заяві на самому початку конференції, попереджуючи держави комуністичного бльоку, щоб вони не мали ніякого сумніву в тому, що З'єдинені Держави Америки з усією рішучістю змагатимуть до оборони незалежности і невтральности Лаосу. Водночас із цим Президент заявив, що воєнні дії в Ляосі мусять бути припинені і що негайно мусять бути започатковані переговори заінтересованих сторін в справі налагодження ситуації в цій країні. В дальшому ствердив Кеннеді, *що ЗДА обмірковують* із своїми союзниками, зокрема із членами СЕАТО, справу застосування відповідних мілітарних протизаходів, які мали б бути здійснені у випадку потреби у відповідь на збройні атаки комуністів. Складаючи ці заяви, президент Кеннеді не висловив їх в ультимативній формі, ані теж не подав до відома, чи у зв'язку із Ляосом ЗДА започаткували вже якісь мілітарні заходи, ставлячи в поготівля свої військові з'єднання в області Південно-Східньої Азії. З'ясовуючи ситуацію, през. Кеннеді ілюстрував розвиток комуністичної аґресії в Ляосі спеціяльними мапами цієї території, розвішеними поруч його трибуни. Стверджуючи, що справа Ляосу була і залишилась найголовнішою проблемою в діяльності американського уряду, ще з часу президента Айзенгавера, през. Кеннеді ствердив, що загрозлива для незалежности і невтральности ситуація в Ляосі була викликана безсумнівно односторонньою загрозою посторонніх для Ляосу сил, які докладають усіх зусиль, щоб знівечити невтральність Ляосу, заґарантовану постановами Женевської домови в 1954 р., згідно із якими Ляос мав залишатися невтральною, вільною від будь-якої посторонньої домінації країною. Комуністичні намагання посилилися дуже особливо в останнім, 1960 році, коли ляоські прокомуністичні сили з евідентною допомогою Совєтського Союзу й інших комуністичних держав почали захоплювати щераз то нові області Ляосу. Витворена в наслідку цієї комуністичної аґресії загрозлива для безпеки і невтральности Ляосу ситуація примушує американський уряд виступити з усією рішучістю на оборону постанов Женевської домови з 1954 року і до рішучої відповіді ЗДА і їхніх союзників, якщо комуністи не припинять своїх збройних атак. В дальшому през. Кеннеді ствердив повну однозгідність із становищем британського уряду в цій справі, з'ясованим в окремому меморандумі, що його представники Вел. Британії передали міністерству закордонних справ СССР. В цьому меморандумі Велика Британія вимагає негайного припинення збройних дій у Ляосі. Становище през. Кеннеді в справі Ляосі знайшло одобрення у провідників Конґресу обидвох партій, демократичної і республіканської. Вони стверджують, що Кеннеді дав правильну оцінку ситуації і з'ясував справжнє ставлення американської нації до комуністичної загрози в Ляосі.

ЗДА натискають на Захід щодо допомоги відсталим країнам

Париж. — З'єдинені Держави запропонують на конференції 10-х західніх країн, яка збереться в наступному тижні в Парижі, щоб кожна вільна високоупромисловлена країна давала щорічно по 1 % з своєї загальної продукції на фонд допомоги відсталим країнам. Під загальною продукцією країни треба розуміти суму вартости всіх випродукованих в країні плодів. Таким чином, практично, можна б щорічно здобувати для фонду допомоги недорозвиненим країнам кругло по $ 8 більйонів, з яких З'єдинені Держави мали б давати кругло $ 5 більйонів. Справа дуже складна, бо річ іде про устійнення, чи тут входили б у гру тільки державні фонди, з щорічних бюджетів, чи також приватні позики й інвестиції, які досягають величезних сум, — а також, як розподілювати допомогу закордонові і в якій формі її давати. У цій Паризькій конференції візьмуть участь ЗДА, Англія, Франція, Бельгія, Італія, Португалія, Західня Німеччина, Канада, Голляндія і Японія. Цих 10 держав становило покищо тіло, яке збиралось доривочно для координації своєї закордонної допомоги. ЗДА хочуть перевести постанову про поширення тієї організації на такі високоупромисловлені країни, як Швеція, Норвеґія, Данія, Швайцарія й Австрія та на перетворення її на тривкій базі з постійним секретаріятом.

Москва скасувала превенційну цензуру для закордонних журналістів

Москва. — Совєтський уряд скасував існуючу від початку большевицької влади превенційну цензуру, що обов'язувала всі відомості, висилані за кордон журналістами до газет, радіовисилень і телевізійних стацій. Проте большевицький уряд перестеріг закордонних кореспондентів, що вони будуть надалі відповідальні за всі відомості, що їх большевики вважатимуть „неправильними або вислозом плиток". Всі джерела інформації для чужинецьких кореспондентів залишаються надалі виключно в руках совєтської влади. Так само не скасовано ні одного з обмежень особистої свободи рухів закордонних кореспондентів на терені СССР. Скасування превенційної цензури вважається — за першими західніми коментарями — жестом Н. Хрущова задля позискання собі прихильности західньої преси, що ось нібито настала „відлига". Пресовий шеф совєтського міністерства закордонних справ Міхаїл А. Харламов, проголосивши ту вістку, „порадив" закордонним кореспондентам зберігати копії своїх інформацій висилачих за кродон, „у випадку непорозуміння". Про скасування превенційної цензури для чужинецьких кореспондентів не згадано в совєтській пресі ані радіо ні словом.

Англійський прем'єр різко наатврував расистську політику Південної Африки

Лондон. — Англійський прем'єр Герольд Мекміллен, звітуючи в палаті громад у минулу середу 22 березня ц. р. про минулотижневу конференцію Британійського Коммонвелту, на якій прем'єр Південно-африканського Союзу д-р Гендрік Верверд заявив виступлення тієї країни з Коммонвелту з днем 31-го травня ц. р., коли Південна Африка стане самостійною республікою, назвав „огидною" політику расизму, що її проводить названий прем'єр Верверд. Він підкреслив, що коли б Верверд був виявив бодай сяке-таке зрозуміння для критиків його політики і коли б не був проповідував політики расизму, як якийсь ідеалістичний принцип, то справа з участю Південної Африки в Коммонвелті була б скінчилась інакше. Мекміллен відповів на закид Верверда, що ніби в інших країнах, прем'єри які виступали проти расизму, також існують расові обмеження. Англійський прем'єр призкав що „ніхто не є без гріха", але що не можна той гріх підносити на п'єдестал чесноти, на рівень „філософії майбутньої дії". Мекміллен заявив, що Англія зберігатиме надалі економічні інші зв'язки з Південною Африкою, але його зять, міністер для справ Коммонвелту, Дункан Сандіс, звернув увагу, що не-члени Коммонвелту не можуть користуватись тими всіма привілеями, що їх мають члени. Лідер соціялістичної Партії Гейтскелл проголосив солідарність з заявою консервативного прем'єра Мекміллена в засудженні Гендріка Верверда і його расистської політики.

Українська хроніка

● **У Вашинґтоні місцева Ґрупа УВАН і місцевий Осередок НТШ** у неділю 12-го березня відбули спільну Шевченківську Конференцію, присвячену 100-літнім роковинам з дня смерти геніяльного поета і національного пророка України Т. Г. Шевченка. На Конференції прочитано дві доповіді: „Шевченко в віках історії" — П. Ковалева і „Традиції Шевченка в українській літературі" П. Одарченка. Потім О. Повстенко показав на екрані деякі фотознімки, що стосувалися одного епізоду з похорону Шевченка. Присутніх було понад 60 осіб.

Американська воєнна фльота відплила на води Ляосу

Гонґ Конґ. — Американський літаконосець „Мідвей", один з наймогутніших велетнів воєнних фльот світу, на 62.000 тони, відплив 23 ц. м. з порту Гонґ Конґ цілком несподівано у товаристві двох нищильників на води Ляосу. „Мідвей" належить до Сьомої американської фльоти, стаціонованої на водах Далекого Сходу, і прибув в минулий понеділок на однотижневі відвідини до Гонґ Конґу. Американські військові чинники відмовились подати будь-які інформації про місію того морсько-воєнного з'єднання. У зв'язку з загостренням Ляоської кризи спеціяльний амбасадор президента Кеннеді Аверелл Гарриман перевів в столиці Індії Ню Делі в минулу середу конференцію з колишнім ляоським прем'єром Суванною Фоумою, що його підтримували були комуністи у Ляосі, як голову невтрального уряду.

Англійський амбасадор передав в Москві ноту в справі Ляосу

Москва. — Як уже повідомлялось, англійський амбасадор в СССР сер Франк Робертс передав в минулий четвер 23 ц. м. заступникові міністра закордонних справ Ніколаєві Фірьюбінові ноту, узгіднену Лондоном, Вашинґтоном і Парижем, в справі Ляосу, з вимогою негайного припинення тамошніх воєнних дій, відновлення міжнародної контрольної Комісії для Ляосу з 1954 р. і скликання 14-членної міжнародної конференції. На таку конференцію наполягали Москва і Пейпінґ і ЗДА до цього часу на неї не погоджувались.

Економіст стверджує, що „фармерська доба" в Канаді скінчилася

Торонто. — Головний економічний дорадник фірми Стіл Компані, Стюарт Армор, промовляючи в Клюбі Молодих Канадійців, стверджував, що численні канадійці все ще думають і діють так, якби вони жили в рільничій Канаді. Армор казав, що більшість канадійців любить ту високу життьову стопу, яка можлива є тільки при високій промисловій продукції. Та проте є ще такі канадійці, які обманюють себе тим, що вони ми від хліборобської праці руками. На думку цього економіста майбутнє теперішньої молоді не буде світле, якщо канадійська промисловість не старатиметься про належний ріст за допомогою таки домашнього ринку.

У СВІТІ

● **В Західній Німеччині** відбулись в минулу неділю вибори до самоуправних установ і виявили знову силу керівної там Християнсько - демократичної партії канцлера Конрада Аденауера. Ця партія виграла вибори в Північній Надренії — Вестфалії коштом соціялістів та збільшила свій стан посідання в Долішній Саксонії, де соціялісти найсильніші.

● **Пієтро Нені,** лідер лівої італійської соціялістичної партії, яка до цього часу завжди була тісно зблькована з комуністами, дістав від більшости своїх співпартійців, зібраних на конґресі в Міляно, згоду на творення партійних бльоків з християнськими демократами під час самоуправних виборів. Ліве крило тієї партії рішуче цьому противилось.

● **Московська „Правда"** скаржилась, що до совєтських журналістів, акредитованих при Об'єднаних Націях, ставляться в Америці, як до небажаних чужинців, обмежуючи їхню свободу рухів та взагалі виявляючи їм свою ворожість. Після того делеґація ЗДА в ОН запросила большевицьких журналістів на свою пресову конференцію і прийняття після конференції.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00: six months $6.25: three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Лекція кубинської еміґрації

Американські газети принесли вістку, що дві найповажніші групи кубинських еміґрантів в Америці замирились і вибрали Революційну Раду, як тимчасовий екзильний уряд Куби, з д-ром Хозе Міро Кардоною в проводі. Подія ніби незначна, але цікава на тлі загальної боротьби політичних еміґрацій проти панівних терористично-комуністичних режимів в їхніх батьківщинах.

Реакційно - диктаторський режим генерала Фульженсія Баттісти на Кубі впав 1-го січня 1959 року, але радість переможної опозиції, об'єднаної в так званому „Русі 26 липня" під проводом Фіделя Кастра, тривала дуже коротко. Новий президент Кубинської республіки, д-р Мануель Уруція Ллео, зрікся 17-го липня 1959 року, а перший прем'єр нового уряду, названий угорі д-р Хозе Міро Кардона, урядував ще коротший час, бо лише до 16-го лютого 1959 року, коли Фідель Кастро перейняв диктаторську владу в свої руки і щораз виразніше почав завертати на комуністичний шлях. Відтоді число кубинських еміґрантів, які врятувались від в'язниці чи розстрілу, щораз більше зростає, а великий круг політичних приятелів і співробітників чи хоч би лише симпатиків Фіделя Кастра звузився до групки комуністичних прислужників і фанатиків типу його брата Равля чи господарського диктатора „Че" - Гевари. За найновішою вісткою — до Мехіка втік уже й останній радіопропаґатор Кастра, також не витримавши атмосфери комуністичного тиску й терору.

Але потіхи з цієї масової політичної еміграції, яка досягла вже яких 80 — 100 тисяч осіб, що зосереджуються головно на Флориді, було мало, бо та еміграція була розжерта внутрішніми спорами. Тільки добрі фахівці орієнтуються в кількості кубинсько - еміґраційних партій та груп та в сутніх розбіжностях, що становлять між ними лінії поділу. Як стверджується в редакційній статті „Ню Йорк Таймсу" з 23-го березня ц. р., серед кожної еміґрації „душевне хвилювання, напруження, диспути й персональне суперництво такі великі, що трудно втримувати вкупі екзильну опозицію". Це правда, і завжди можна знайти пояснення, чому політичні еміґрації всередині розсварені. А втім, якщо у проводі еміґрантських груп стоять відповідальні громадяни - політики, які мають за ціль своєї діяльности, ба навіть за ціль свого життя боротьбу проти злощасного режиму в їх знедоленій батьківщині, то вони м у с я т ь об'єднуватись, бо єдність еміґрації є „кондіціо сіне ква нон" перемоги їхньої доброї справи.

Так було і з кубинською еміґрацією. Впродовж близько двох років вона не змогла ані здобути для себе поваги й видатної підтримки в зовнішньому світі, передус'м від її природного й найбільшого союзника — ЗДА, ані самостійно зорганізувати грізний для Кастра рух спротиву на Кубі. Передумовою для одного й другого було об'єднати еміґраційний фронт. Ще не вдалося зробити це на 100%, але це й неможливо, а може й непотрібно. Тим часом порозумілись найбільші й найповажніші демократичні групи протикастрівської еміґрації, які обрали провід, що має стати екзильним урядом Куби й очолювати визвольний рух, взоруючись, зрештою, здебільша на революційних і пропаґандивних методах, що їх Фідель Кастро стосував у боротьбі проти Баттісти. Вся американська преса вітає цей успіх кубинської політичної еміґрації, але зазначає, що це — тільки перший крок, бо треба ще, щоб об'єднаний фронт кубинських еміґрантів виготовив програму, яка здобуватиме прихильність кубинських мас і закордонної публічної опінії, та щоб той об'єднаний фронт залишився об'єднаним, а не розлетівся в ході дальшої боротьби проти Фіделя Кастра, що перетворив Кубу в комуністичну фортецю у найближчому сусідстві з американським континентом.

Наче автоматично насувається порівняння з відносинами в українській політичній еміґрації. Психологічні причини розбиття, прикметні кожній еміґрації, — ті самі. Але й той самий політичний імператив — єдности, як невідхильної передумови для успіху політичної акції.

Історична нагода

У своєму зверненні до Конґресу з 23-го березня ц. р. в справі допомоги закордонові президент Кеннеді визначив не тільки нові рямці плянованої ним урядової програми в цій ділянці, але й нові принципи та аспекти, хоч в загальному вся ця допомога мала б іти по лінії вже здійснюваної дотеперішніми адміністраціями програми. Це й підкреслив президент Кеннеді, заявивши, що програма допомоги закордонові не є справою однієї партії чи одного уряду, але що вона розвинулася й оформилася під проводом двох великих президентів ЗДА — Гаррі Трумана і Двайта Айзенгавера.

Встановлюючи напрямні нової програми, президент Кеннеді виходить із заложення, що дотеперішні концепції допомоги закордонові незадовільні і непристосовані до потреб самих ЗДА і відсталих країн світу, і що економічне заломання цих вільних, але нині менше розвинених з господарського погляду країн було б катастрофальним також для безпеки й добробуту ЗДА і загрозливим для сумління американської нації. Тому, на думку президента Кеннеді, в цих 60-их роках існує історична нагода для всіх вільних індустріялізованих націй допомогти суспільствам менше розвинених країн дійти до такого економічного стану, при якому вони вже не були б залежні від сторонньої допомоги.

В цьому напрямку ЗДА й інші вільні країни зобов'язані зробити все, що лежить в їх силах, здійснюючи цим свої моральні, господарські й політичні зобов'язання супроти менш заавансованих народів.

Конечність поширеної і запланованої на довший час закордонної допомоги президент Кеннеді з'ясував ще й актуальною ситуацією всієї південної половини нинішнього світу, в якій народи Південної Америки, Африки, Середнього Сходу й Азії ідуть шляхом закріплення своєї незалежности і змодернізування свого способу життя. Всі вони потребують помочі ще й з тієї причини, що більшість з них перебуває під безпосереднім політичним і мілітарним тиском міжнародного комунізму. Все ж таки, згідно із ствердженням президента Кеннеді, цей неґативний момент — боротьби з комунізмом — не є головним і вирішальним, бо важливіша справа — довести всьому світові, що господарський ріст і політична демократія можуть іти впарі.

Президент Кеннеді пропонує створити окрему урядову аґенцію для здійснення і координації цієї програми з уповноваженням диспонувати федеральними фондами до суми $7.300.000.000 протягом п'ятьох років і виасиґнувати цього 1961-го року суму 4 більйони долярів, збільшуючи економічну підтримку до $2.400,000,000 і зменшуючи мілітарну до $1.400,000,000, як теж спонукати до колективної участи в реалізації цієї програми інші індустріялізовані держави вільного світу.

Принципи й напрямні програми допомоги закордонові доводять, що уряд Кеннеді не тільки свідомий провідницької ролі ЗДА у сучасному світі, але й готовий протиставити комуністичній політичній та економічній експансії широку й успішну протидію, зокрема допомагаючи іншим народам світу ставати сильними й незалежними економічно і кладучи цим основи для справжньої демократії в широкому світі.

„ДОБРІ ПОСЛУГИ" ДЛЯ НЕВТРАЛІСТІВ

Буенос Айрес. — Ще не так то давно державний департамент міг рахувати, як на певних союзників, на три найбільші простором і населенням латиноамериканські держави: Бразилію, Мехіко й Арґентину.

Почалося від того, що в Мехіко вибрано на президента Льопеса Матеоса, який дискретно, але послідовно, вивів державний мехіканський корабель з американського фарватеру і повернув його на зрадливо - спокійні невтралістичні води. Ніхто інший як Матеос підставив ногу великому північному сусідові на конференції у Сан Хозе де Костаріка, торпедуючи пляновані рішучі кроки проти Куби.

Ще крутіше повернула, після недавніх президентських виборів, Бразилія, вашинґтонська орієнтація якої була куди давніша й тривкіша. Бразилія не втратила Тексасу і Каліфорнії, не бачила на своїй території Першінґової кінноти, не вивласнила американських нафтових компаній — ніякі ресентименти не толяли на перепоні у її тісній співпраці з ЗДА. Вона широко відкрила двері для американських інвестицій, — творила завдяки ним поважний металевий промисел і випередила в індустріялізації Арґентину, що колись мала в тому відношенні першенство в Латинській Америці. Ідилія скінчилась з вибором Жаніо Квадроса, який на 180 ступнів повернув зовнішню політику. Своє урядування почав він від висловлення подиву й пошани для всіх „проґресивних" державних мужів, до Нассера й Тіта включно, ліквідації балтійських амбасад і наладнання дипломатичних взаємин з совєтськими сателітами та Пейпінґом.

Вже старовинні римляни казали: „де ґустібус нон ест діспутандум", і тому годі сперечатися з Квадросом, чи при тому виборі проявив він добрий смак. Можна було б хіба запитати, як погодити приязнь Тіта з демократизмом, пошану для Нассера з миролюбством. Засада ефективности, одна з основних засад міжнародного права, не оправдує існування балтійських посольств і тайванського представника в ОН, але коли державний департамент так тримається тих фікцій — пощо гладити його проти шерсти? Мають ЗДА амбасадорів у Варшаві чи в Софії, вільно мати їх і Бразилії. Але невже справа така пильна? Кожний з тих жестів, взятий окремо, можна б кінець - кінцем оправдати, але, зібрані разом, і то саме у хвилині, коли новий президент перебирає владу, творять вони досить голосну сальву, від якої дехто мабуть таки прикро здригнеться... Тим більше, що бразилійській дипломатії чужі дешеві ефекти: це єдина справді зріла дипломатія на цілому континенті.

Незабаром після Бразилії зробила прикру несподіванку Арґентина; тим прикрішу й дивнішу, що була вона пов'язана з виборами. Можна прийняти, що Льопес Матеос чи Жаніо Квадрос були здавна невтралістами, але Фрондізі щойно тепер переставляється на невтралістичні позиції, круто повертаючи свою політику.

Коли арґентинський міністер закордонних справ запропонував свої „добрі послуги", тобто посередництво для привернення дипломатичних взаємин між Вашинґтоном і Гаваною, це могло на перший погляд справляти враження жесту простодушної людини, девізою якої є „мир вам, браття, всім приносим". Але важко дошукатися простодушности у теперішнього арґентинського президента, знаного з макіявеллівського сприту. Тим більше, що дотепер Фрондізі був палкішим протикастровцем, як сам Айзенгавер. Арґентинський президент почав протикастрівську дипломатичну офензиву влітку минулого року, домагаючися, щоб Куба відкинула хрущовську опіку; опісля арґентинський представник домагався виключення кубинського представника з Ради Оборони Континенту. Тобто для Фрондізі було очевидне, що конфлікт не має двобічного характеру (між ЗДА й Кубою), що це конфлікт між континентом і сателітом позаконтинентальної потуги; що він уважає Арґентину загроженою, заанґажованою в конфлікті. Посередничати у конфлікті може лише невтральний, тому арґентинська пропозиція є виразною декларацією „невтралітету". За її чисто декларативний, не діловий характер промовляє обставина, що Вашинґтон уже раніше заявив, що не прийме такого роду посередництва, бо не вважає конфлікту двобічним.

Арґентинська опінія під кутом постави до Кастра вже досить сильно здиференційована, і велика частина її прийняла прихильно дипломатичну ініціятиву, частинно (зокрема найкращі місцеві щоденники) гостро осудила її. Протикастрівський курс напередодні і під час конференції в Сан Хозе де Костаріка прийняло було арґентинське міністерство закордонних справ неохоче, дармащо воно вільне від лівих впливів: цей курс був вповні схвалений збройними силами (хто знає чи не накинений), політична роля яких відома. Про теперішню пропозицію посередництва повідомлене міністерство оборони „експост", і то з кількаденним припізненням.

Як оправдує це все Фрондізі? Ніяк не оправдує, бо пана президента немає вдома: дивним дивом, саме напередодні чудернацької дипломатичної ініціятиви, він виїхав до Ушуаї, морської бази на півдні, а звідтіля ще далі на південь, до Антарктиди, на острів Десепсіон*). Для прохолоди, для відпочинку? Ні, працьовитий президент не має на те часу, — він виїхав, щоб заманіфестувати арґентинську суверенність над антарктичними просторами. Місце доволі дивне, коли взяти під увагу, що острів Десепсіон замешканий пінґвінами, які не розуміють по-еспанськи.

Можна подивляти працьовитість арґентинської дипломатії, яка виявляє стільки турботи за привернення добросусідських взаємин між Гаваною й Вашинґтоном і рівночасно так турбується територіяльною суверенністю над Антарктидою. І при цьому варто призадуматися, чи між цими двома акціями не має

(Закінчення на стор. 3-ій)

*) „Deception" значить по-еспанськи те саме, що і по-анґлійськи: розчарування. Вагатомовна назва, з погляду сьогоднішньої міжнародної ситуації...

ОГЛЯД ЕКОНОМІЧНИХ ПОДІЙ

За останні два тижні в господарському житті Америки сталися події, які причинилися до поважної зміни настроїв. Економічна знижка, яка від серпня минулого року давала себе відчувати ще тільки у формі господарського імпасу, перейшовши десь у листопаді в стан поважної рецесії, в останніх днях перестала позначатися безперебійним, хоч і повільним, спадком господарської дії, правдоподібно досягнула дна — найнижчої точки рецесії, і тепер непомітно преставляється на рейки економічної поправи, яка в свою чергу характеризується ступневим пожвавленням ринкових операцій.

Оптимізм стає основним елементом в оцінці загального економічного положення. Одначе, при цьому треба підкреслити дуже важливий момент, а саме те, що занадто скорий і великий оптимізм може бути глибоко шкідливим. Є ще можливість, хоч і малоправдоподібна, що всі прояви економічної поправи в останніх двох тижнях — тільки сезонове, весняне явище. Ще нічого певного не можна сказати про те, коли, як і в якій формі повернеться економічна рівновага.

Але вістуни господарського поліпшення численні й поважні. На біржі панує переконання, що рецесія слабшає. Ціни на акції ростуть з малими перервами від жовтня минулого року. Долярова вартість усіх акцій, нотованих 15-го березня, дійшла до 336 більйонів, тобто на 54 більйони вище за згаданий жовтневий рівень. Денний волюмен біржових операцій і трансакцій доволі високий. Цікаво, що число власників цінних паперів доходить уже до 15 мільйонів, тоді як у 1959 р. воно становило 12 мільйонів, а в 1952-му — тільки 6.5 мільйона. Це означає велике поширення інвестиційної активности серед дрібних і масових капіталовласників. А високі ціни акцій і їх значний операційний волюмен свідчать про наявність господарсько - фінансового оптимізму не тільки серед капіталових потентатів, але й серед широких кругів економічно заінтересованих осіб. Величезні зиски на біржах підсилюють „біржовий просперитет", що триває вже більше як чотири місяці, не зважаючи на господарську рецесію в різних ділянках народного господарства.

В більшості індустріяльних закладів останнім часом припинилася будь-яка дальша знижка у виробництві. Це саме і в копальняній промисловості. Зросла продукція електричної енергії і паперових плит та матеріялів, дуже важливих в модерних індустріяльних процесах і будівництві. Виробництво і продаж сталі, показника „господарської погоди", поволі, але ступнево ростуть. В автовій індустрії, хоч продукція та продаж ще не виявляють поважного пожвавлення, все ж таки є всі познаки поліпшення в квітні. Також і роздрібна торгівля виявляє дещо збільшений продажевий волюмен. Але що найважливіше, це факт спадаючого безробіття, — подія понад усі сподівання.

Підприємці, промисловці та фінансисти, повні доброї думки, оскаржують тепер Вашинґтон у поглибленні рецесії надто песимістичними заявами. Нав'язуючи до показників близької економічної поправи, республіканські кола таврують демократів і Президента у ширенні паніки, у представленні проблеми американського ринку в кривому дзеркалі. Мовляв, попередній республіканський уряд слушно підходив до цієї проблеми, уважаючи її за тимчасове явище, яке промине само собою, і що тут не треба було плянувати і розробляти ґрандіозних стабілізаційних плянів.

В міжчасі секретар праці Ґолдберґ, натякаючи на можливість ринкового піднесення, вказав, що, хоч господарська рівновага може повернутися, все ж таки досвід останніх десятьох років вказує, що кожна наступна рецесія залишає Америці чимраз вищий відсоток перманентного безробіття, і що з цим треба серйозно числитися. І Ґолдберґ і президент Кеннеді кількома наворотами відкидали пропозиції робітничих спілок боротися з хронічним безробіттям шляхом скорочення годин праці при задержанні давньої, а то й підвищеної платні. Президент заявив, що, при теперішній виробничій видайності, 40-годинний тиждень праці залишається єдино раціональним, і що скорочення годин праці може тільки пошкодити економіці.

Причина, чому так ставиться цю проблему, проста: зміни в побудові американської економіки, спеціялізація, автоматизація, розвиток в напрямку корпоративности — все це приводить до т. зв. структуральних перебудов у системі народного господарства ЗДА. Одним із виявів цих структуральних змін є й збільшене безробіття, розв'язкою якого могли б бути перевишкіл і перекваліфікація робітника. В процесі таких перебудов, коли ще їхня ефективність і продуктивність не виявлені вповні, не можна говорити про скорочення годин праці. Це може прийти пізніше, як вислід структурально збільшеної і устійненої видайности промисловости.

І ще один важливий момент, що був питомим для минаючої рецесії. Завжди в минулому під час господарської знижки обнижувався рівень робітничих платень. Під час рецесії 1957/58 років ця знижка була дуже незначна але вона була, представляючи собою деякий антиінфляційний момент в час наступного економічного просперитету. Цього ж не було восени 1960-го і ранньою весною цього 1961-го року. Впродовж останньої рецесії робітничі платні не тільки не обнизилися, але навіть піднеслися. А в цій хвилині робітничі спілки плянують серію акцій для дальшого збільшення платень. Розуміється, це може мати від'ємний вплив на вартість доляра, коли впарі з підвишкою платень не йтиме збільшення індустріяльної видайности.

Не можна проминути й ще одної справи — проблеми фармерів. Президент Кеннеді заявив, що фінансову підмогу сільському господарству, яка й так коштує американській спільноті більйони долярів, треба збільшити ще на один більйон, щоб піднести пересічний рівень фармерських заробітків.

М. Ч.

З НАШИХ БУДНІВ

КОНҐРЕС ТА ОДНА ПАРАДА

В п'ятницю 17-го березня, в день св. Патрика, в Ню Йорку дув сильний вихор. Наші браві айриші, маршуючи по 5-ій Евеню, напевно заходили в голову, що воно за дідько в лісі повісився, що так дме?.. Може й не знали вони, що саме в той день в Українському Інституті Америки, при цій же 5-ій Евеню, збиралися наші вчені мужі на перший Світовий Конґрес Української Вільної Науки, в 100-річчя смерти нашого Ґенія, Тараса Шевченка.

Хтось може сказати: „Де кум, де коровай, а де гречана паска?" Що спільне може мати строго науковий бизнес з... американською парадою, хай вона буде влаштована навіть на честь ірляндського святця?.. Окей! Не будемо порівнювати нашого Конґресу до їхньої Паради, натомість вільно хіба порівняти українців з айришами? Недармо ж називають нас чужі люди „ірляндцями Сходу", а принаймні ми самі такими себе уважаємо.

І справді: їхня й наша незавидна історія, їхні й наші національні риси, психіка, дуже між собою подібні. Вони, ірляндці, томились 700 років під англійською кормигою, а ми ще й далі страждаємо під московською. Вони мали свій славний Резистанс, свою Повстанську Армію, і ми мали. Вони масово сунули на еміґрацію, і ми також. Врешті — вони народ відважний, впертий, а при тому веселої вдачі, люблять співати, танцювати і культурно забавитись, ну, та й ми, рахувати, не від того...

Але на цьому місці треба сказати „стоп!" — бо вже далі, на жаль, наші дороги розходяться... Сьогодні ірляндці не тільки мають свою власну державу, але й президент З'єдинених Держав є їхнього походження, не згадуючи про президента Генеральної Асамблеї ОН, достойного містера Бовленда. Щодругий, кажуть, англомовний письменник чи поет — ірляндського роду, і щотретій поліцист в Ню Йорку — це айриш! Кажуть, що в американсько - ірляндській сім'ї звичайно бувають три сини, бо один мусить бути поліцаєм, другий — фаєрманом, а третій — священиком... Отут ми, українці, та й ще політична еміґрація, мусимо вдаритись п'ястуком у груди і сказати собі, що не доросли ми айришам і до колін, коли за безмала 15 років часу дали нашій Греко - Католицькій Церкві в ЗДА лише... кількох священиків скитальського роду! Га!.. Може за це й карає нас Господь і досвідчає різними нещастями, як, наприклад, деякі фільми української продукції?..

Отак сидиш, не раз і, „голову схопивши в руки", дивуєшся, як це діється на Божому світі, що такий ніби малий, непомітний народець, на вбогому, болотнистому острівчику, що територією дорівнює нашій Галичині, здобув собі в світі такі позиції, таке ім'я! А ми — 45-мільйоновий народ, сини багатої й прекрасної України, „шпихліра Европи" — все ще тиняємось у хвості Історії, тяглом у бистроїзних, чужих поїздах, як писав Іван Франко. Чому це так?.. Може, всупереч євангельській притчі, міцніше зерно родиться на пісному ґрунті, ніж на м'якому чорноземі, під ясними зорями, над тихими водами, в країні вишневих садів і закоханих солов'їв?.

При глибокому респекті до нашого світлого Конґресу Вільної Української Науки, з його обильною, триденною програмою й численними вченими доповідями, приходиться жалувати, що в цій програмі не заторкнено, що так скажу, також і того питання...

Ікер

Василь Маркусь

СЛІДАМИ КАРПАТСЬКОГО БЕРЕЗНЯ

(Нотатки до спогадів)

(4)

Ми, гімназисти, віддали тоді наш перший організований поклін поляглим: зібрали між собою гроші для закупу вінця і свічок і ввечері умовились відвідати могилу. Це була вийняткова хвиля для всіх нас: пізнім вечером ми зійшлися на Замкову Гору до могили. Біля неї стояло кілька людей; одні мовчки молились, а інші може тільки з цікавости зайшли подивитись. Група учнів гімназії — з 25 хлопців і дівчат — склали вінець і глибокою мовчанкою віддали шану героям; тоді дівчата запалили на могилі свічки, і спонтанно понеслася голосна молитва. Ця коротка церемонія нас зелектризувала. Вона була зворушливіша за найпатріотичніші промови.

Такий похід на могили відбували щороку, принаймні, я собі пригадую, що так було до арешту гімназійної молоді у зв'язку із відкриттям сітки ОУН, про що я згодом розповім.

В 1940 році вночі на 1-ше листопада всі відомі і відкриті могили січовиків були прибрані квітами і на них поставлено хрест із терновим вінцем і з дуже патріотичним написом. Мені важко тепер його пригадати, але пам'ятаю, що він був складений віршем і що в ньому згадувалося соборну і вільну Україну від Попраду до Кубані-ріки. Це нам дуже імпонувало. Я щойно пізніше довідався, що цим займалися члени ОУН, яка вже тоді існувала на Закарпатті і організаторами якої були головно абсольвенти Мукачівської торговельної академії та ті з-поміж них, що прибули з Братіслави, ніби як поворотці, насправді ж для організаційної роботи на Закарпатті.

⁂

Догадуюся, що також десь на початок 1940 р. припадають перші контакти членів ОУН із хустськими гімназистами. Вже тоді в нашій гімназії вони організували перше ядро юнацтва ОУН. Рівночасно засновано такі перші нечисельні групи в інших середніх школах краю — в Ужгороді і Мукачеві.

Юнацтво ОУН на Закарпатті було частиною підпільної організації, яка виникла вже після угорської окупації без всякого зв'язку із попередньою мережею ОУН, що існувала за чехів чи автономної Карпатської України. Більшість членів попереднього ОУН або згинула в боях у березні 1939 року, або ж еміґрувала; ті нечисельні відірвані члени, які залишилися, не діяли організовано. Нові кадри ОУН, як згадано, були зорганізовані групою абсольвентів з Братіслави щойно в 1940 році.

Закарпатська мережа ОУН була під впливом тих закордонних націоналістів, що згодом утворили революційну ОУН на чолі з Ст. Бандерою. У зв'язку із розламом ОУН тут не було ніякого роздвоєння; з присданням крайового керівництва ОУН на Закарпатті до революційного проводу, те саме зробили й члени. Між іншим, на краківському зборі був присутнім і представник крайової екзекутиви Закарпаття. Ми, юнаки, до яких тільки частково дійшов відгомін еміґрантської боротьби між двома відламами ОУН, прийняли дуже просто й щиро вияснення керівників: досі був вождем полк. Мельник, а тепер став провідником Бандера. Не дуже то ми застановлялися на змінах, і до того дуже мало або й нічого не знали про баталії в Кракові та зливу полемічної літератури. Признаюся, що наші старші друзі дуже рідко показували нам цю літературу, хоч і мали її.

Чому ми, середньошкільники у віці між 15 і 19 роками, були у Юнацтві ОУН, чому віддано вели підпільну самовиховну працю, були нею захоплені і готові були прийняти увесь риск з приводу такої діяльности? ОУН і Юнацтво абсорбували нашу молоду енергію, яка прагнула виявитися в патріотичній роботі. Виховна і самовиховна праця в таємних гуртках була атрактивною для нас, намічувані цілі і програма промовляли до нас. Ми, принаймні дехто з нас, розважали над тим, що можна виховуватися в українському русі й індивідуально та спонтанно. Але ми переконувалися, що осягнути те, щоб чимбільше молоді стало справжніми патріотами, щоб пляново вести освідомну працю, формувати національну думку товаришів, вміло давати відсіч офіційній угорській пропаґанді чи русофільським впливам — для цього мусимо діяти зорганізовано, мати свій диспозиційний центр, засоби і зв'язки.

Не знаючи про існування ОУН на Закарпатті чи про Юнацтво в нашій школі, пригадую собі, що я з подібними ідеями і плянами виступав у дуже вузькому колі своїх товаришів; навіть виробив був цілу схему таємної учнівської організації, без сумніву, користуючися тим, що читав десь про підпілля. На щастя, з цими думками я ділився з старшими товаришами, що вже були в Юнацтві. Вони все вислухували мене, але не подавали жадного натяку на те, що вони вже зорганізовані. Кілька місяців після цього мене також приєднано до юнацької сітки. Не потребую підкреслювати, що для мене це був визначний поріг в моєму житті. Я почував себе тепер повноцінним українцем і щойно тепер набував переконання, що я щось роблю для української справи. Гадаю, що такими були також переживання інших моїх друзів, прийнятих до юнацької сітки ОУН.

(Кінець буде)

НАШИМИ ЩЕДРИМИ ПОЖЕРТВАМИ ЗБУДУЙМО У ВАШИНГТОНІ ПАМ'ЯТНИК, ДОСТОЙНИЙ ВЕЛИКОГО ШЕВЧЕНКА, УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ І АМЕРИКАНСЬКОЇ СТОЛИЦІ!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Шевченківські Роковини в Арізоні

Сотня річниця з дня смерти Т. Шевченка в м. Фінікс була відзначена з небувалим піднесенням і урочистістю. Святочний комітет, який складається з представників усіх українських організацій міста Фінікс, відбувши великим концертом свято Державности, взявся енергійно до підготовання 100-річниці смерти Т. Шевченка. Багато було праці, але кінець був засвідчений успіхом і задоволенням української громади.

Святочний комітет проголосив Шевченківські Дні від 10 березня до кінця місяця. Святочний комітет закликав всі організації і церкви організувати і відбувати на протязі цього часу панахиди, реферати, літературні вечори та концерти, присвячені Т. Шевченкові. Відкриття Шевченківських Днів започатковано великим концертом — академією. Гарно вложений реферат на тему „Т. Шевченко і Україна" причитав проф. Павло Донченко.

Крім місцевих сил в мистецькій частині взяв участь п. Г. Китастий з своїм асамблем, який прибув з Сандієго до Фініксу на академію. Інсценізація старого бандуриста викликала незабутнє враження в присутніх. Українські народні пісні та думи виконані цим ансамблем перевершили всякі сподівання своєю досконалістю.

З місцевих сил слід відзначити гарні декламації: пані Поліщук — Тополя, Богдан Поліщук — До Основяненка. Брали ще участь: Роман Захарчук, Богдан Захарчук, Володимир Захарчук, Віра Савицька, Степан Савицький і Олена Коваль.

Музичні твори на піяно виконали панна Лідія Ломей, Юрій Гнатишак. — Богдан Поліщук відіграв „Думи мої" на скрипці. — Всі музичні точки були гарно виконані, за що рясні оплески були їм нагородою.

19-го березня відбувся Шевченківський Вечір для дітей, підготовлений Товариством „Дніпро". На 26-го березня, на закінчення Шевченківських Днів, буде відправлена панахида по Т. Г. Шевченкові в парафії св. Покрови. Ввечері того ж дня відбудеться літературний вечір, підготовлений Українським Народнім Домом.

А. Вдовиченко

На пошану Кобзареві

10-го березня в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку, як було заповіджено, мав відбутися вечір письменника Л. Полтави. Але огненною пригадкою пролетіла вістка, що в цей саме березневий день, сто років тому, в підполярній царській столиці закрив навіки очі наш Великий Кобзар, — і ця пригадка змінила цілковито цілоденні пляни клюбу.

І ось... Леонід Полтава переносить читання своїх творів на якусь пізнішу п'ятницю, а голова клюбу — проф. С. Литвиненко та актор М. Ґерус підготовили, за їхніми ж словами, скромненьку проліску на пошану Кобзареві.

Мабуть тому, що вечір не від пляну, а від поклику душі зродився, і що його виконанці не „виступали", а серцем вклонялися в шанобі до Поета, він лишиться для громади, що прийшла до клюбу, надовго незабутнім.

Відкрив урочистим словом проф. Литвиненко. Він згадав, в яку хвилину ми тут зібралися і який далекий і близький час, 100 років, відділює всіх нас від Того, хто згодом нашим національним Батьком і Пророком став.

Микола Ґерус читав з винятковою сердечністю та чудовою дикцією, притаманними завжди цьому акторові, життєпис та окремі поезії Тараса Шевченка. „Мені однаково" та вірш Євгена Маланюка, присвячений Тарасові він прочитав, не боїмося, що перебільшимо, просто таки майстерно.

Опісля прослухано, утривалені на стрічці Записною Студією, що нею керує актор Володимир Змій ,пісні на слова Тараса Шевченка. Виконувала їх відома співачка Ганна Шерей. Її вдумлива інтерпретація шевченківських текстів-поем, заплетена у надзвичайно красивий, теплий відтінь голосу, робить з цих пісень, коли можна так сказати, своєрідну музичну писанку. Вони так глибоко в душі сприймаються, і їхній чар тому й у наші сірі будні нелегко згубиться.

З черги Леонід Полтава висвітлив фільм - біографію про Тараса Шевченка. Фільм, створений виключно на джерельних документах — матеріялах з тієї епохи, починаючи від народження Тараса Шевченка в Моринцях і кінчаючи Придніпровою Могилою, заслуговує на особливе відзначення. Для українських шкіл такий матеріял був би неабияким помічником для вивчення життя Т. Шевченка. В додаток Л. Полтава прочитав свій новий, повний глибокої ліричности, вірш, присвячений Поетові.

На закінчення, із стрічки також, прослухано надхненну й наскрізь поетичну розповідь Юрія Лавріненка про проводи домовини з Тарасом до Києва, а з Києва по Дніпрі до назавжди прославленого Канева. Мабуть кожний на залі вже не раз чув, як селяни в сльозах тягли воза з домовиною Поета, як Його, Поетову, останню земну путь до Канівської Гори осипали дівчата та жінки зеленим квіттям, але Лавріненкова розповідь, за ствердженням вже сивоголових слухачів була найбільш зворушливою, хвилюючою, яку вони колинебудь могли почути. Цю розповідь варто, і обов'язково треба — в цьому пам'ятному році через платівки якмога більше розповсюдити.

Невмирущим „Як умру..." закінчено урочистий вечір.

Керівникові цього вечора — Миколі Ґерусові та всім приявним і неприявним виконавцям маестро Литвиненко сердечно дякував. Він висловив думку всіх присутніх, коли сказав, що наші серця під цю березневу пору рвуться туди, під Канів, під ту Священну Гору, де думкою усі ми припадаємо аж до землі в невимовній шанобі Великому Співцеві — Кобзареві.

Микола Понеділок

Перед виступом Роми Приймй

Рома Прийма
танечний концерт якої відбудеться в неділю 26-го березня ц. р. у Тавн Голлі в Ню Йорку точно о год. 2:30 початок.

Відкриття театральної студії в Ню Йорку

12-го березня ц. р. відбулось офіційне відкриття Театральної Студії при Нюйоркському Осередку СУМА. Давня мрія нашої спільноти — мати в Американській Метрополії свій національний театр, здається, етає на тверду стежку. Бо ж усі дотеперішні спроби в цьому напрямку розбивались об один непереборний камінь: брак театральних кадрів. Вони не приходять готовими, їх треба виховати, витренувати терпеливо і любовно, так, як садівник вирощує квіти.

Кадри ж набираються лише з молоді. З тої, що стоїть на грані дитинства й змужілости і є найбільш вдячним матеріялом для будь-якої мистецької „обробки".

До Студії вписалося 35 жінок і чоловіків. Це означення умовне, бо серед тих „жінок і чоловіків" є дванадцятилітні хлопці і дівчата, а є й юнаки в віці 17 - 20 літ.

До участи в праці Театральної Студії запрошено корифеїв української сцени, широко знаних в Україні і на еміграції артистів - мистців, пані Олімпію Добровольську та пана Йосипа Гірняка.

Загальне керівництво Студією взяв на себе відомий маляр, колишній голова Спілки Українських Науковців, Літераторів і Мистців у Буенос Айресі, п. Володимир Ласовський. Теоритичні і практичні дисципліни викладатимуть: теоретик театрального і кінематографічного мистецтва, п. Борис Берест, артист-режисер, — п. Степан Крижанівський, артист Володимир Кололик, Алла Давиденко, проф. Антін Малюца і пані Мирослава Ласовська.

В пляні групи викладачів Студії, крім навчальної частини, стоїть ще:

1) Пропаґування в пресі ідеї пожвавлення праці аматорських театральних гуртків.

2) Видання підручника театрального мистецтва, що став би до помочі аматорам-режисерам і акторам.

3) Стимулювання письменників-драматургів до творення репертуару актуального й виховного, який би зацікавив українського еміґрацій н о г о глядача.

4) Організація аматорського г у р т к а кінематографічн о ї справи.

Відкриття Театральної Студії складалося з виступів члена Головної Управи СУМА п. Теодора Боднара, проф. В. Ласовського, а далі п. Романа Савицького, який висвітлив перед зібраними свої короткометражні власні фільми в супроводі гарно і вдало підібраних музичних мотивів. Ці фільми, під заголовком „Весна, літо, осінь, зима" та другий із життя Пластового Табору заслуговують на найвищу оцінку, маючи на увазі те, що робив їх юнак, без фахової допомоги „фахівців".

Прекрасне враження справив звукозапис гуморески Остапа Вишні „Ярмарок" у виконанні ред. В. Давиденка. Він — природжений рецитатор, уміє оживити й наснажити змістом кожне слово великого українського гумориста.

Факт відкриття української Театральної Студії в еміґраційних умовах говорить про нашу невмирущу культурну потенцію, про те, що навіть у невідрадних умовах наші діячі мистецтва не здаються, не складають своєї зброї. Бо ж театр у першій мірі є носієм українських ідей, нашого, Богом освяченого, прагнення до національної незалежности, до збереження багатовікової української культури.

Симптоматичним є те, що організація Театральної Студії збіглась із Шевченківським Роком, її наче благословляє безсмертний Пророк України.

Можемо тільки гаряче вітати цей благородний почин. Можемо радити й бажати, щоб до Студії прийшли не лише сумівці, а й пластове юнацтво, і ОДУМ, бо ж твориться не якась нова партійна клітина, а спільна всім українцям, така потрібна й перспективна організація, де всі будуть рівні і всі бажані.

А. Галан

● У Франції почалося в минулу середу цілорічне святкування 400-річчя від часу спровадження до Франції — тютюну. Водночас французи відзначатимуть 150-річчя проголошення Наполеоном І. тютюнового монополю. У зв'язку з цим пригадують, що назва „нікотина" пішла від Жана Ніко, французького амбасадора в Португалії, який вперше увів на Іберійський півострів тютюн, подарувавши 400 років тому Катерині Медічі оздобну табакерку з табакою.

● Сенат одноголосно затвердив номінацію Р. Сарджента Шрайвера на директора Корпусу Миру. Шрайвер є шваґром президента Кеннеді і займатиме це становище безплатно.

„ДОБРІ ПОСЛУГИ" ДЛЯ НЕВТРАЛІСТІВ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

якогось зв'язку. Чілійський сенатор Гонзалес Мадаріяга підозріває, що Фрондізі викликає міжнародне тертя, щоб таким способом відвернути увагу аргентинського народу від внутрішніх труднощів. Здогад не такий уже й неправдоподібний, коли пригадати, що не так то давно дійшло було до гомеричних боїв (з чималим проливом чорнила) між Арґентиною та Чіле за мініятюрний і зовсім безводний острівець біля південного берега Вогненної Землі. Конфлікт був дуже на руку урядам обох братніх держав, які мали в тому часі поважні соціяльні турботи. Насувалося питання, хто саме викликав той конфлікт — і можна було підозрівати, що викликано його за обопільним порозумінням високих договірних сторін. Тепер такого сумніву немає, зате насувається питання, чи димова заслона над Десепсіоном мала б відвернути увагу від внутрішніх труднощів, чи може від „доброї прислуги", доброту якої державний департамент ставить під сумнів.

Приймаючи другу гіпотезу треба признати, що Фрондізі вміє грати в більярд, бо одним ударом вдарив по двох кулях. Іншими словами, виголошуючи промову на Десепсіоні, він рівночасно „стукнув на нагніток" і англійцям і чілійцям. Як відомо, претендентів на поодинокі частини Антарктиди не бракує, а Десепсіон має ту добру прикмету, що лежить у секторі, в якому перехрещуються претенсії аж трьох держав: Арґентини, Чіле та Великої Британії.

Льопес Матеос радо прийняв арґентинську ініціятиву, обіцюючи підтримку. Так само прийняв її Жаніо Квадрос, ще й до того запросив Фрондізі на особисту зустріч. Невтралістичний латинський трикутник зарисувався з усією чіткістю; треба побоюватись, що довкола нього сконсолідується невтралістичний бльок, з менших латиноамериканських держав, які не криються з невтралістичними тенденціями, як Еквадор, не знали досі, на яку ногу стати і навіть були проти Кастра; після „сальто мортале" Фрондізі годі бути певним за когонебудь.

Американська дипломатія програла бій у Сан Хозе де Костаріка, дармащо мала проти себе лише Льопеса Матеоса, а за собою Кубічека та Фрондізі. Чого може сподіватися тепер, коли Кубічека заступив Жаніо Квадрос, а Фрондізі зробив таку прикру несподіванку? Перспективи не дуже надійні.

• ПРАЦЯ •
HELP WANTED MALE

SUPERVISORY TRAINEES
for cleaning maintanance firm.
Добра початкова платня, доб рі додаткові користі. Постійна праця. підвишки.
JEM WINDOW CLEANING CO. Inc.
1407 Broadway NYC.

• ПРАЦЯ •
HELP WANTED FEMALE

ОПЕРЕЙТОРКИ
з досвідом, при суконках. Денні і вечірні сукні.
M & F DRESS COMPANY
33 East 169th Street
Bronx, N. Y.
Tel.: LU 8-9590

• MALE or FEMALE •

ПОЖЕРТВИ КРОВИ
ВСІХ РОДІВ
МУЖЧИНИ — ЖІНКИ
Платиться негайно.
COMMUNITY BLOOD & PLASMA SERVICE
831 Broadway (at 13th). NYC.
Hours: 8 AM to 3 PM. Sat. 8-11
SP 7-4433

• MOVIES — THEATRE •

— ТІЛЬКИ 3 ДНІ —
29-го, 30-го і 31-го БЕРЕЗНЯ!
„КОРОЛЬ КОРОЛІВ"
Життя Христа.
Також у кольорах:
„ДІВЧИНА З ГІТАРОЮ"
AMERICAN THEATRE
238 E. 3rd Street — N.Y.C.
(Between Aves. "B" & "C")
CAnal 8-6875

BUY U.S. SAVINGS BOND

• Business Opportunity •

KERHONKSON & ELLENVILLE
й ОКОЛИЦІ!
ГОТЕЛІ, БОНҐАЛА, ЛІТНІ ДОМИ на ПРОДАЖ.
Поміркована ціна.
BERGER AGENCY
Ellenville, N. Y.

HIGHBRIDGE — BRONX, N. Y.
DELICATESSEN (BRONX)
Couple younger middle aged or family. 6 days. Gross $50.000 Reasonable rent. Price $6,500 — ½ Cash. — Good business area Family trade near Sacred Heart Parish Swedish Church.
JE 7-0206

ТЕЛЕВІЗІЯ "DUMONT",
перський килим, софа плюс 2 фотелі та інші меблі — дешево
199 East 7th Street, 1 B
New York 9, N. Y.
(Поміж 10 рано — 10 вечора)

• REAL ESTATE •

MAPLEWOOD
Відкрито до оглядання в суботу і неділю, від 2 до 5 по пол.
Новий "capecode", 4½ кімн. дім, напів викінчене піддашшя. Ціна $21,900. 721 Valley Street, Maplewood, N. J.
Ідеальний для великої родини, старший, 8-кімн. дім. — Ціна $20,950. — 719 Valley Street, Maplewood, N. J.
PICC-ONE REALTY CO.
1574 Springfield Avenue
Maplewood, N. J. SO 3-6363

Курс про Шевченка

З нагоди сторіччя з дня смерти Тараса Шевченка слов'янський відділ Альбертського університету почав у вересні минулого року систематичний курс про життя та творчість Тараса Шевченка. Курс веде проф. д-р Яр Славутич. Лекції відбуваються раз на тиждень кожної середи від восьмої години вечора. Не зважаючи на те, що в Едмонтоні велика кількість українців, на курс зареєструвалося тільки 16 осіб. Дуже прикрим явищем є те, що серед студентів майже немає молоді. Курс буде продовжуватися до кінця квітня.

На наступний академічний рік запляновано подібний вечірній курс про життя і творчість Івана Франка і Лесі Українки. Викладатиме проф. д-р Яр Славутич.

П. В.

• MISCELLANEOUS •

URODONAL
НА СКОРУ ПОЛЕГШУ
РЕВМАТИЗМУ
АРТРЕТИЗМУ — ЛЮМБАҐО
Стале заживання УРОДОНАЛЮ буде протидіяти ревматичним і артретичним прикрим проявам. URODONAL є також найбільш успішним, антисептичним ліком для мочевої системи, є також приємно заживати його.
Продається і рекомендується лікарями по цілому світі. Закупіть пляшку у Вашій місцевій аптеці.

• REAL ESTATE •

ДОМИ НА ПРОДАЖ
16-род., на 173 вул., біля Бродвею, за $55.000.
20-род., на Вілліс Еве., біля 141 вул. в Бронксі, рент $12.000. Ціна $18.000, готівки — $9.000.
9-род., біля Бронкс Зоопарку, за $34.500.
11-род., на Alexander Avenue, Бронкс, за $28.000.
В усіх домах олійне огрівання. Доми дають добрий дохід. Вигідні умови сплати. Є на продаж 2-, 3-род. доми, в гарних, зелених районах.
DRUIBA REALTY CORP.
3450 Broadway, N.Y.C.
(між 140-141 вулицями)
AU 1-0194 WA 6-4777

КУПУЙТЕ ДОХОДОВУ ПОСІЛІСТЬ —
продукція харчів, ніколи немає застою. Спеціяльні з повним виряддом молочні фарми або порожні в серці молочної країни. Маємо до вибору 50 фарм в розмірі Вашої родини і кишені. Понад 21 р. у Real-Estate. Понад 30 українськ. родин в околиці. Півранських родин в околиці. Пишіть за безплатними цінниками фарм. Малий завдаток $4,500 і більше.
JOSEPH W. VERSCHAY
Greenwood, Wisc.
Representing Johnson Realty

QUEENS
NEW HOMES — HI 6-2130
bright — 2 fam. 5-5 & 3½ rooms, garage, basement.
Open for inspection.
37-32 60th Street
Woodside, L. I.
Near all subways.

RELIGIOUS NOTICE

ЗАМОВЛЯЙТЕ
„ПЛАЩАНИЦІ"
$100.00; $150.00; $200.00
Артистично викінчені.
Золоте обшиття.
Портрет Т. ШЕВЧЕНКА
20 × 30 інчів, на полотні.
Олийні фарби. — $30.00.
ВИСИЛАЮ НА ПОКАЗ. РИСКУ НЕМАЄ.
Пересилку оплачую.
"ART STUDIO"
644 East 20th Street
NORTHAMPTON, Pa.
Phone: CO 2-2810

• SERVICE DIRECTORY •

WALTER S. SZCZESNIAK
TRAVEL BUREAU
Пачки до Краю й інших країн Східньої Европи.
Insurance Broker — Notary Public
224 Jackson Street
Hempstead, L. I.
IV. 3-0744

ШЛІТЬ
ГРОШІ до КРАЮ
Гроші — це найбільш побажаний дарунок.
Наша нова ставка $1.11 за новий рубель, що означає 9 НОВИХ РУБЛІВ ЗА $10.00.
Експресова доставка до 2-ох тижнів. Повна гарантія. Офіційні посвідки відборця. —
Кошти пересилки:
Кожна сума до $30.00— $3.00
понад $30.00 — 10%.
ШЛІТЬ ТАК ЧАСТО, ЯК ТІЛЬКИ МОЖЕТЕ.
GRAMERCY — Dept. S
New York City: 118 E. 28th St. Room 906, Tel.: MU 9-0598
Newark, New Jersey: 744 Broad St., Room 925
Фірма має дозвіл Департаменту Банків і забезпечена та бондована на $20,000.00.
Урядові години: понеділок до п'ятниці 9-5:30. Субота 10-1. Закрито в неділі.

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях.
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА І ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі:
John KOWALCHYK
129 GRAND STREET
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
NEW JERSEY
Tel: HEnderson 4-5131

УВАГА
Щоб познайомити чужинців з ювілеєм нашого Генія Тараса Шевченка випускаю по знижені ціні
ПЕЧАТКУ,
яку можна прибивати на конвертах, для організаційних і приватних кореспонденцій.
Понижче взір печатки:

Печатка з пересилкою $2.00 (Для перепродажі опуст)
Набути їх можна: в Арці Сурмі, Говерлі і Еко, або у робітні Печаток
ROMAN IWANYCKYJ
2905 Wilkinson Avenue
Bronx 61, N. Y.
Tel.: TA 8-9740
Телеф. вечорами від 7-10-ої

Cosmos Travel Bureau
проголошує
в 1961 подорожі до Краю,
щоб звидіти міста та **ВІДВІДАТИ СВОЇХ КРЕВНИХ.**
Спеціяльні групові подорожі ЛІТАКОМ або КОРАБЛЕМ
Два спеціяльні виїзди THE M. S. BATORY до ЛЕНІНГРАДУ:
13 КВІТНЯ і 11 ЛИПНЯ 1961 р.
МІСЦЕ ОБМЕЖЕНЕ.
Треба скоро резервувати.
Також полагоджуємо спроваджения кревних із Краю.
За подробицями й інформаціями пишіть або телефонуйте
COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.
45 West 45th Street
NEW YORK 36, N. Y.
Phone: CIrcle 5-7711
Платне оголошення. Виїзд на власний риск подорожного.

• MISCELLANEOUS •

WALTER'S MEAT MARKET
КОВБАСИ — НАША СПЕЦІЯЛЬНІСТЬ
Поручає у великому виборі: польські вудженини, вуджені ковбаси: краківські, крайові, сердельки, кишки кашані, свіже м'ясо та оригінальні польські шинки.
39 Palisade Avenue
YONKERS, N. Y. GR 6-0300

Іван ВУЙКІВ
Знана УКРАЇНСЬКА ФУТРЯНА ФІРМА
виконує на замовлення НОВІ ФУТРА
перемоделюємо проходжені футра по найновіших фасонах.
Приймає футра на ПЕРЕХОВАННЯ - STORAGE
Відбір і доставa на місце.
J. WUJKIW, Inc.
MANUFACTURING FURRIER
111 E. 7th Street
New York 9, N. Y.
Tel.: SPring 7-8710

НЕ ТРЕБА ДОВГО ЧЕКАТИ

Зажийте ще сьогодні ЗІЛЛЯ Д-ра И. МІЛЛЕРА, а вже завтра почуєтесь краще.

IN MANY INSTANCES, SYMPTOMS SUCH AS:
SOUR STOMACH
ACID INDIGESTION
FLATULENCE
GAS BLOATING
BELCHING
GAS PAINS
HEARTBURN
FOUL BREATH
TEMPORARY IRREGULARITY
SIMPLE HEADACHE
MAY BE CAUSED BY CONSTIPATION!
If you are not feeling up to par, or you are not in the best of health, try J. Miller's Pure Herb Compound # 6 To-Day and you will know The Next Day whether or not it is just what you have been searching for all these years.

Зілля це не вариться, ані не запарюється, а вживається його в природнім виді, так, як є у пачці. Тим то воно таке помічне й корисне.

Всі, що хворіють на недугу шлунка, як кваси шлунка, гази, запір, нестравність, відбивання, завороти голови, біль у крижах, короткий віддих, жіночі недомагання, гемороїди, ревматичні болі й інші недомагання, повинні ще сьогодні зажити зілля Д-ра МІЛЛЕРА, п. н.

J. MILLER'S PURE HERB COMPOUND # 6
а вже завтра почуєтесь краще.

Зілля це повинно знаходитися, як перша поміч, у кожній хаті.

Ціна одної пачки, разом із поштовою пересилкою $10.00. Якщо бажаєте зробити своїму приятелеві вартісний дарунок, тоді дві пачки тільки $15.00 з пересилкою.

Пишіть зараз, долучаючи чек або Моней Ордер, на адресу:

The Miller Company, Inc., Dpt. 41
790 BROAD Street NEWARK 2, New Jersey

ARTHRITIS

Нормальна рука

Артретична рука

Дослідники SPEARS відкрили двері для видужання тисячам тим хворим, що вже не мали ніякої надії на поміч в їх артретичних і ревматичних болях. Якщо ВИ заінтересовані в цьому лікуванні, яке допомогло вже так багатьом людям і їхньому болю і окаліченні, пишіть за нашою безплатною літературою та відвідайте свого місцевого хіропрактора.

SPEARS CHIROPRACTIC HOSPITAL
Dept. SV-8 DENVER 20, Colorado

УКРАЇНСЬКА УНІВЕРСАЛЬНА КРАМНИЦЯ
ALMOHR CO.
136 FIRST AVE. NEW YORK 9, N. Y.
Tel.: OR 3-3510
— поручає —
ПО НАЙНИЖЧИХ ЦІНАХ слідуючі товари:
ІМПОРТОВАНІ та МІСЦЕВІ:
НА ВИСИЛКУ ПАЧОК
Текстильні матеріяли на убрання, плащі, костюми і суконки, всипи на перини, полотна, нитки DMC, светери, хустки дивани, наліжники, бритви, діяманти, ножиці, машинки до стриження волосся і т. п
НА ПРЕЗЕНТИ З РІЗНИХ НАГОД
Кераміка, кришталі, обруси, косметика, імпортовані делікатеси, солодощі і багато інших.
ЗАЙДІТЬ! — КУПІТЬ! — ПЕРЕКОНАЙТЕСЯ!

HOLLYWOOD BEACH, Florida
(6миль на північ від півн. Міямі)
Маємо МОТЕЛЬ-АПАРТАМЕНТИ: спальня з кухнею і лазничкою.
ВСІ ВИГОДИ: до моря 30 кроків, близько склепи, пошта і ресторани. — Морські і сонішні купелі цілий рік.
ПРОСИМО ЗАЇХАТИ ДО НАС НА ВІДПОЧИНОК!
SEAGATE MOTEL-APARTMENTS
308 Pierce Street — HOLLYWOOD, Florida
Tel.: WA 3-9168 M. J. HORODYSKYJ — власник

ARKA Company DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel: GR 3-3550 New York City
ФАРБИ до ПИСАНОК
Писальце — віск
Комплет — $2.00

• РОЗШУКИ •

Пошукую
АНДРІЯ НАКОНЕЧНОГО,
що останньо замешкував Републік, Па., Бакс 382. Народився в Україні в селі Лука, пов. Калуш. Останні відомості були ще з 1939 року. Є листи із Краю. Відомості прошу слати на адресу:
Theodor NAKONECHNYI
32 St. Mark's Place
New York 3, N. Y.

Пошукую
ВАСИЛЯ РОМАНИШИНА,
нар. в с. Княжолука, пов. Стрий, Зах. Україна. Виїхав до Америки по першій світ. війні і знаходився в провінції Нью Йорк. Вік приблизно 65-70 років. Пошукує за ним його сестри Насті Ящишак, донька Ольги, зам. Галущак. Писати на адресу:
O. HALUSCHAK
163 Sussex Street
Oshawa, Ont., Canada

ЗБІЛЬШЕНІ ДИВІДЕНДИ!

4%
річно
КРЕДИТОВАНЕ,
АБО ПЛАТНЕ
2 РАЗИ В РІК.

Починаючи 1-го липня 1960 р.

- Ощадності, забезпечені до $10,000.
- Гроші, одержані до 15-го БЕРЕЗНЯ 1961 р., будуть процентувати нові дивиденди від 1-го БЕРЕЗНЯ.
- Радо приймаємо нові конта, від $1.00 вгору.

IRVING SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
126 MARKET ST. (бл. MAIN) PATERSON, N. J.
Відкрито ЩОДЕННО — від 9-ої рано до 3-ої по полудні.
Також у П'ЯТНИЦІ — від 6-ої до 8-ої вечора
ДЛЯ ВАШОЇ ВИГОДИ:
ОЩАДНОСТЕВІ КОНТА — РІЗДВЯНІ ОЩАДНОСТІ — ВАКАЦІЙНІ — ГІПОТЕЧНІ ПОЗИЧКИ — ПОЗИЧКИ НА ПОЛІПШЕННЯ ДОМУ — ПОДОРОЖНІ ЧЕКИ — ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ — ПРИЙМАННЯ РАХУНКІВ ЗА ГАЗ, ЕЛЕКТРИКУ І ТЕЛЕФОН — ВОГНЕТРИВАЛІ СКРИНЬКИ.

На Великдень і Весну!
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE NEW YORK CITY
(Іст 8-ма вул., між 2-3 Евеню)

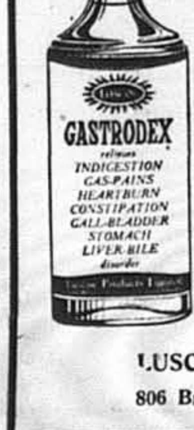
МАЄ НА СКЛАДІ великий вибір ВЕСНЯНИХ КАПЕЛЮХІВ від $4.95 та більше. Маємо також великий вибір імпортованих КАПЕЛЮХІВ і ВЕЛЮРОВИХ, найкращої якости, в різних кольорах і найновіших фасонів власного КРОЮ та відомої марки КАПЕЛЮХИ — K N O X. Кожний капелюх гарантований. — Купуючи у нас капелюх чистимо фабричною методою. Пригадуємо, що у нашому відділі ЧОЛОВІЧОЇ ГАЛЯНТЕРІЇ першої якости різнородні СОРОЧКИ. 100% cotton, знаної марки "JANSON". Всі сорочки гарантовані в прані. У великому виборі також: ДОЩОВИКИ, ПАРАСОЛІ, імпортовані СВЕТЕРИ, КРАВАТКИ, СКАРПЕТКИ, ПАСКИ, ШАЛІКИ й інші весняні речі. Просимо зайти та переконатись про якость нашого матеріялу та низьку фабричну ціну.
• Отворено ЩОДЕННО до 8-ої веч. в СУБОТИ до 10.00 •
— ГОВОРИМО ПО-УКРАЇНСЬКИ —
Слухайте нашої радіопередачі кожної СУБОТИ на українській програмі Романа МАРШОВИЧА.

ДОМИ — ІНВЕСТИЦІЇ — МОРТҐЕДЖІ
БЕЗКОШТОВНІ, ФАХОВІ ПОРАДИ.
Найбільше українське бюро на Квінсі, яке не накладає коштів за оформлення мортґеджів.
На цьогорічний весняний сезон, ми приготовили найбільший вибір ДОМІВ, у всіх околицях.
Цього тижня ми пропонуємо оглянути такі доми:
WOODHAVEN — Ozone Park — 2-род., мур., осібняк (новий), 6 і 5 кімнат, город і гараж. Ціна $29,500, гот. $7,000.
DOUGLESTOWN — чуд. околиця, добре получення до Нью Йорку, 6½ великих кімнат, 50 × 150, город. Ціна $26,500.
PROSPECT PARK — 6-род., мур. дім, баксові кімнати, добрий рент. Ціна $24,200. Готівка $6,000.
Звертайтеся тільки до української фірми:
UNITED REAL ESTATE CO.
В. КУЗЬМИНСЬКИЙ
170-13 Hillside Avenue — JAMAICA, L. I.
Tel.: OL 8-6330

• MISCELLANEOUS •

ПОЩО ХВОРІТИ?

Усуньте недомагання ШЛУНКА — ПЕЧІНКИ — ЖОВЧІ:

GASTRODEX — є сьогодні одиноке лікарство, яке дійсно дає певну — скору полегшу від кислої нестравности, газових болів і корчів у шлунку, боках, серці, під лопатками і крижах, заворотів чи болів голови, через запори і нерегулярність. — ГАСТРОДЕКС усуває тиснення, пекуче гноблення — вздуття в ямці під грудьми і ребрами, катар і нервовість шлунка. Усуває пісок мочі, вразливу — квасову гіркість у роті, кисле відбиття і заразом повертає апетит. НЕ ЧЕКАЙТЕ аж сердитість постане, але зараз уживайте — ГАСТРОДЕКС. Беріть одну або й дві чайних ложок денно, переважно по їді, одну рано а одну на вечір, або тільки у випадку скорої потреби, щоб повернути регулярність кишок та правильної функції шлунка — жовчі назад. Поміч від першої ложочки, або зворот Ваших грошей — Гарантуємо. На C.O.D. — не висилаємо. Гроші і замовлення слати разом.

ЦІНА за ПЛЯШКУ є $2.50

LUSCOE PRODUCTS, Inc. (U.D.)
806 Broadway — BUFFALO 12, N. Y.

ADOLF SCHRAGER'S MÖBEL

Коли спадає вже листя...

І надходить час негод,
Тож найкраще в хаті сісти,
Серед всіх своїх вигод,
Щоб ці вигоди знати,
Треба в хаті комфорт мати!
Елеганція й вигода
Від ШРАГЕРА вся ця мода,
У ШРАГЕРА кожний знає,
Як ці меблі оглядає,
Якість, ціни, малі сплати,
І найдогідніші рати.
Найкращі меблі до вибору,
До якости, красі й кольору,
Мебл. склад ШРАГЕРА має
Тому він всіх задоволяє.

Власники:
Adolf Schrager & Adolf Taub
Відкрито щоденно до 9-ої год. веч., у вівторок і п'ятницю до 6-ої год.

1647 SECOND AVENUE
(bet. 85 & 86 ST.) TEL. RE 7-2850

ПАЧКИ — ДАРУНКИ ДО КРАЮ

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.
(Licensed by USSR)

ДОСТАВА пачок ГАРАНТОВАНА, а також підпис відборця. Для вигоди клієнтів при канцеляріях нашої фірми великий та різнородний вибір ТОВАРІВ НАЙКРАЩОЇ ЯКОСТИ. Фірма відкрита щоденно від 9-ої год. ранку до 6-ої веч.; в суботі і неділі від 9-ої год. ранку до 4-ої по пол.

НАШІ ВІДДІЛИ:

BROOKLYN, N. Y.	1530 Bedford Avenue (cor. Lincoln Place)	IN. 7-6165 & IN. 7-7272
NEWARK, N. J.	312 Market Street	MI. 2-2452 & MI. 2-1681, & BO. 9-6692
NEW YORK 3, N. Y.	78 Second Avenue	ORegon 4-1540
PHILADELPHIA, Pa.	631 West Girard Avenue	[illegible]
ROCHESTER 5, N. Y.	558 Hudson Avenue	BAker 5-4210
LOS ANGELES 4, Calif.	107 So. Vermont Avenue	DUnkirk 5-6550
CHICAGO 22, Ill.	1241 No. Ashland Avenue	HUmbolt 6-2818
BALTIMORE 31, Md.	1900 Fleet Street	DIckens 2-4240
DETROIT 12, Mich.	11601 Jos. Campau Avenue	TOwnsend 8-0298
HARTFORD 6, Conn.	643-47 Albany Avenue	CHapel 7-5164
SPRINGFIELD, Mass.	220 Worthington Street	REpublic 2-7163
SOUTH RIVER, N. J.	46 Whitehead Avenue	CLifford 7-6320
SYRACUSE, N. Y.	1409 W. Genesee Street	HArrison 2-5386
CLEVELAND 13, Ohio	1028 Kenilworth Avenue	PRospect 1-0696
JERSEY CITY, N. J.	303 Grove Street, Corner Wayne Street (near Hudson Tubes)	HEnderson 5-6368